

Værktøj 5

Mobilisering af funding til udvikling, implementering og effektbetaling

Formålet med dette værktøj er at skabe en struktureret ramme for en nærmere udforskning af mulighederne for mobilisering af de nødvendige ressourcer, som kræves for at udvikle og implementere en social effektinvestering inden for diabetesområdet.

Etablering af en social effektinvestering kræver forudsætter, at det muligt at mobilisere tre former økonomiske midler i form af

- a) *Investeringskapital* til finansiering af udvikling og levering af en relevant indsats.
- b) *Outcome funding* (resultatbetaling) til betaling for de positive effekter indsatsen skaber.
- c) *Udviklingsmidler* til finansiering af arbejdet med facilitering af investeringscasen, herunder konkretisering af indsats, business case, betalingsmekanisme.

De tre former for kapital er grundlæggende forskellige, og de aktører der stiller de forskellige former for kapital til rådighed vil typisk være drevet af forskellige motiver:

Investeringskapitalen stilles til rådighed af investorer med en forventning om en efterfølgende tilbagebetaling fra en offentlig modpart.

Outcome fundingen stilles til rådighed af aktører, der ønsker at fremme realisering af konkrete mål gennem betaling for dokumenterbare forandringer i velspecificerede resultatindikatorer. En aktør der indvilger i at yde en effektbetaling, er som udgangspunkt selv ansvarlig for, at de forandringer som udløser krav om effektbetaling har en værdi – økonomisk og/eller menneskelig, som opvejer effektbetalingen.

Udviklingsmidlerne stilles til rådighed af aktører, der har et ønske om at understøtte udviklingen og implementering af konkrete investeringsprogrammer. Aktører der stiller udviklingsmidler til rådighed, har som udgangspunkt ingen krav på nogen modydelse fra hverken myndigheder eller investorer. De er med andre ord selv ansvarlige for, at udviklingsarbejdet skaber en værdi, som opvejer omkostningerne. Enten i form af udvikling af et konkret investeringsprogram eller opbygning af viden og kapacitet der understøtter udvikling og implementering af flere og bedre indsatser. En aktør, der stiller udviklingsmidler til rådighed, vil dog almindeligvis kræve en grad af medfinansiering fra de offentlige myndigheder, der har ansvaret for håndteringen af de konkrete udfordringer investeringsprogrammer adresserer.

De følgende afsnit zoomer nærmere ind på mulighederne for at mobilisere de forskellige former for kapital. Under hvert afsnit er der angivet en række bud på potentielle samarbejdspartnere. Det skal i denne sammenhæng understreges, at der alene er tale om potentielle samarbejdspartnere og enhver i dialog om et potentielt samarbejde i sagens natur vil kræve en direkte dialog med de konkrete aktører.

A. Mobilisering af investeringskapital

Sociale effektinvesteringer er et banebrydende investeringsprodukt, som tilhører kategorien af "alternative investeringer". Investeringsprojekterne vil ofte indeholde et eller flere innovative elementer, og vil samtidig være typisk være målrettet mindre målgrupper med særlige behov. Konsekvensen heraf er, at det typisk vil være forbundet med betydelige udfordringer at foretage en objektiv vurdering af et investeringsprojekts afkast og risikoprofil, ligesom investeringsprojekterne almindeligvis vil være illikvide dvs. ikke umiddelbart vil kunne sælges videre til andre partner.

Investeringsproduktet henvender sig derfor i første omgang til en særlig gruppe af investorer, der enten har opbygget en særlig ekspertise inden for området, der gør dem i stand til at foretage en mere nuanceret vurdering af potentielle investeringsprojekter eller som følge af politiske eller værdimæssige overvejelser er villige til at acceptere en højere grad af usikkerhed i forhold til kvantificering af forventet afkast og risiko og samtidig er indforstået med at de som udgangspunkt ikke vil kunne komme ud af investeringsprojekterne igen når først de har engageret sig i projekterne.

Nedenfor er liste over investorer, der aktuelt er enten direkte eller indirekte engageret i en social effektinvestering:

Direkte investorer:

- *Den Sociale Investeringsfond* – statslig investeringsfond med fokus på at udvikle og udbrede sociale effektinvesteringer på en række store velfærdsområder. Den Sociale Investeringsfond råder over 50 mio. kr. til investeringer samt yderligere 30 mio. kr. til markedsmodningsaktiviteter. Den Sociale Investeringsfond engageret i flere forskellige investeringsprogrammer med fokus på udsatte borgere, herunder borgere med type-2 diabetes.

Link: <https://dsi.dk/>

- *Den Sociale Kapitalfond Effekt*: Skandinaviens første private fond til sociale effektinvesteringer med en aktuelt, der aktuelt råder over knap 100 mio. kr. Den Sociale Kapitalfond er bl.a. engageret i flere investeringsprojekter, der har til formål at bringe udsatte borgere i beskæftigelse, herunder borgere med sundhedsmæssige udfordringer.

Link: <https://densocialekapitalfond.dk/programmer/sociale-effektinvesteringer>

- *Rådet for Sociale Investeringer (Aarhus Kommune)*: Kommunalt forankret investeringsfond, der har til opgave at igangsætte nye sociale indsatser, som både kan skabe positive forandringer for borgerne og på sigt nedbringe de kommunale udgifter. Fonden råder aktuelt over 40 mio. kr. og har bl.a. investeret i et projekt, der har til formål at reducere risikoen for udvikling af senkomplikationer blandt borgere med type-2 diabetes.

Link: <https://www.aarhus.dk/demokrati/politik/raad-og-naevn/specifikke-maalgrupper/raadet-for-sociale-investeringer/>

Indirekte investorer (eksempler):

- PKA (investor i Den Sociale Kapitalfond Effekt)
- Vækstfonden (investor i Den Sociale Kapitalfond Effekt)
- Arbejdernes Landsbank (investor i Den Sociale Kapitalfond Effekt)
- Lind Foundation (investor i Den Sociale Kapitalfond Effekt)
- Det Frederiksborgske Ejendoms-Societet Aktieselskab (investor i Den Sociale Kapitalfond Effekt)
- SI Safe (investor i Den Sociale Kapitalfond Effekt)

B. Mobilisering af kapital til effektbetaling:

Offentlige myndigheder i form af kommuner, regioner og stat, filantropiske fonde og forsikringsselskaber vil have et økonomisk incitament til at bidrage til finansiering af indsatser, der reducerer risikoen for udvikling og forværring af kroniske lidelser som type-2 diabetes. De enkelte aktørers incitamentets til at yde en effektbetaling vil imidlertid variere betydeligt med indsatsens fokus, herunder ikke mindst valget af målgruppe. I Danmark er det indtil videre alene kommuner, der har forpligtet sig til at yde en effektbetaling som led i etablering af en social effektinvestering.

- *Kommuner:* Kommuner har som udgangspunkt ansvaret for såvel forebyggende som rehabiliterende indsatser inden for sundhedsområdet, ligesom kommunerne også bærer ansvaret for omsorg og pleje for borgere med mere alvorlige sundhedsudfordringer. Endelig bærer kommunernes også hovedansvaret for betaling for indkomsterstøttede ydelser til borgere, der af den ene eller anden årsag står uden for beskæftigelse.

Kommuner vil derfor have et økonomisk incitament til at yde en effektbetaling for indsatser, der enten kan reducere behovet for rehabilitering, omsorg og pleje eller vil kunne styrke borgernes tilknytning til arbejdsmarkedet. Endelig vil kommuner også kunne have incitament til at yde en effektbetaling for indsatser, der understøtter en mere effektiv håndtering af de kommunale forpligtelser i relation til forebyggelse, ligesom de også vil have incitament til at yde betaling for dokumenterbare forbedringer i borgernes trivsel.

- *Regioner:* Regionerne bærer ansvaret for behandlinger af konkrete lidelser, herunder også kompensation af almen praksis.

Regioner vil først og fremmest have incitament til yde en effektbetaling for indsatser, der skaber en dokumentarisk reduktion i behovet for mere ressourcekrævende behandlingsforløb som indebærer hospitalsindlæggelser mv., men vil også kunne have incitament til at bidrage til finansieringen af indsatser, der reducerer borgernes behov for ambulante behandling, konsultationer hos egen læge mv.

- *Stat:* Staten bidrager til finansiering af de kommunale og regionale opgaver i relation til håndtering af kroniske lidelser gennem forskellige former for (blok)tilskud, puljeordninger mv., ligesom kompenserer kommuner for en del af deres omkostninger relateret til indkomsterstøttede ydelser fx sygedagpenge, kontanthjælp og førtidspension.

Staten har et økonomisk incitament til at bidrage til finansiering af indsatser, der reducerer borgernes generelle træk på offentlige servicetilbud samt indsatser, som øger produktivitet i samfundet fx gennem en reduktion af ledighed, sygefravær, behov for førtidspension mv.

- *Filantropiske fonde:* Mange filantropiske fonde har til formål understøtte udvikling og levering af indsatser, som styrker menneskelig trivsel og udviklingsmuligheder, herunder ikke mindst blandt borgere i udsatte positioner.

Filantropiske fonde yder almindeligvis ikke støtte til håndtering af kommunale og regionale driftsopgaver, men vil ofte kunne have interesse i at understøtte udvikling og afprøvning af mere innovative indsatser, som styrker fundamentet for at kunne levere flere og bedre indsatser. Endelig vil nogle filantropiske fonde have en særskilt interesse i at supportere udvikling og levering af indsatser, som gør en mere generel, positiv forskel for særlige målgrupper fx udsatte børn.

- *Forsikringselskaber:* Forsikringselskaber har en forpligtelse til at bidrage til håndtering af deres kunders sundhedsmæssige udfordringer fx gennem finansiering af relevant behandling, rehabilitering mv. eller kompensation for tabt arbejdsevne.

Forsikringselskaber vil derfor have et økonomisk incitament til at understøtte udvikling og levering af indsatser, der reducerer behovet for behandling og tab af erhvervsevne, idet selskaberne selvsagt alene har incitament til at finansiere indsatser målrettet egne kunder med en relevant forsikring.

C. Mobilisering af udviklingsmidler:

- *Den Sociale Investeringsfond:* Den Sociale Investeringsfond har til formål at modne markedet for sociale effektinvesteringer i Danmark, og er i denne sammenhæng i stand til at yde et tilskud til modning af lovende indsatser mv.
- *Kommuner, regioner og stat:* De offentlige myndigheder, der har ansvaret for håndtering af de sundhedsmæssige udfordringer et investeringsprogram adresserer, vil have et incitament til at understøtte udvikling af konkrete investeringscase. Offentlige myndigheder vil samtidig kunne have et incitament til at bidrage til opbygning af viden og kapacitet, der understøtter en mere effektiv håndtering af relevante sundhedsudfordringer mere generelt fx i form af et styrket databeredskab, velunderbyggede business cases mv.
- *Filantropiske fonde:* Filantropiske fonde kan have en interesse i at understøtte udvikling af nye former for indsatser, forretningsmodeller, partnerskaber mv., som fremmer en mere effektiv håndtering af relevante samfundsudfordringer inden for deres fokusområder.